

GWYBODAETH AM DDIOGELWCH I HELPU YSGOLION I BARATOI AR GYFER YMWELIADAU YSGOL AC ASESU RISGIAU

Cofiwch:

- fod ysgolion yn gyfrifol am wneud eu hasesiadau eu hunain o'r risgiau, ac
- na allwn ni lenwi, dilysu na llofnodi unrhyw ran o ffurflenni asesu risgiau ysgolion am nad ni sy'n gyfrifol amdanyn nhw.

Rydyn ni'n argymhell bod ysgolion yn cyfeirio at ddogfen y DfES '*Heath and Safety of Pupils/Young People on Educational Visits - A Good Practice Guide, 1988*'. <http://www.teachernet.gov.uk/wholeschool/healthandsafety/visits>. Mae hyn yn egluro mai cyfrifoldeb athrawon ac arweinwyr grwpiau yw llenwi asesiadau o risgiau cyn mynd ar ymweliad.

Rhywbeth i'ch helpu chi i baratoi yw'r wybodaeth rydyn ni'n ei chynnig am ddiogelwch, ac nid yw'n cymryd lle'r angen am i chi wneud eich asesiad eich hun o risg sy'n benodol i anghenion eich grŵp gan ddilyn y canllawiau swyddogol a pholisïau'r ysgol/AALI.

Mae ein gwybodaeth am ddiogelwch yn amlinellu'r mesurau rheoli y mae'r amgueddfa'n eu dilyn i osgoi neu leihau risgiau, ynghyd â'r rheolau ymddygiad ar gyfer grwpiau sy'n ymweld. Bydd eich asesiad o risg yn cymryd i ystyriaeth oedran, gallu ac anghenion penodol eich grŵp, unrhyw risgiau sy'n gysylltiedig â'ch cludiant neu'r tywydd adeg eich ymweliad, yn ogystal â gwybodaeth yr amgueddfa am ddiogelwch.

Rydyn ni'n argymhell eich bod chi'n rhoi copi o'r asesiad o risgiau/gwybodaeth berthnasol am ddiogelwch i'r holl athrawon/goruchwylwyr ar yr ymweliad.

Yn olaf, rydyn ni wedi cynnwys dyfyniadau o Bolisi Amddiffyn Plant yr amgueddfa ar ddiwedd y ddogfen er gwybodaeth.

DATGANIAD DIOGELWCH

Mae Amgueddfa Lechi Cymru'n derbyn ei chyfrifoldebau llawn o dan y Ddeddfwriaeth Iechyd a Diogelwch. Mae Polisi Iechyd a Diogelwch yn bodoli ynghyd ag asesiadau ysgrifenedig o risg a wnaed mewn perthynas â'n dyletswyddau cyfreithiol tuag at bobl nad ydynt yn aelodau o staff (h.y. ymwelwyr) sy'n dod i'r safle ac yn defnyddio ein cyfleusterau.

Gallwn eich sicrhau chi fod iechyd a diogelwch ymwelwyr ar y safle o'r pwys mwyaf i ni. Rydyn ni wedi cydweithio'n agos â'r awdurdod lleol ar faterion iechyd a diogelwch, ac rydyn ni am sicrhau y byddwch chi'n mwynhau ymweliad llawn hwyl a gwybodaeth.

Mae gennym ni bolisi recriwtio, hyfforddi ac asesu staff sy'n sicrhau bod yr holl staff sy'n gyfrifol am ddiogelwch a lles ymwelwyr/cyfranwyr yn gymwys i wneud eu gwaith.

Gofynnir yn garedig i athrawon a staff eraill yr ysgol weithio mewn partneriaeth â'r Amgueddfa Lechi trwy oruchwylio'r plant sydd yn eu gofal ar y safle.

Cyfrifoldeb yr ysgol yw'r disgyblion drwy gydol yr ymweliad, gan gynnwys amser cinio.

Rydyn ni'n argymhell yn gryf bod arweinwyr grwpiau'n dod ar ymweliad i baratoi er mwyn asesu

CEFNDIR	
Profiad	Mae'r Amgueddfa'n adrodd stori diwydiant llechi Cymru. Mae hi wedi bod ar agor i'r cyhoedd ers 32 o flynyddoedd.
Manylion y Lleoliad / Atyniad	Lleolir yr Amgueddfa yn hen weithdai Cwmni Llechi Dinorwig. Mae llawer o'r hen beiriannau yn dal i fod yno, mae pedwar tŷ chwarelwr wedi cael eu hadeiladu ar y safle, ynghyd ag inclein sy'n dal i weithio. Mae ymweliad ysgol nodweddiadol yn para rhyw awr a hanner i ddwy awr.
Nifer yr Ymwelwyr	Rydyn ni'n croesawu tua 130,000 o ymwelwyr y flwyddyn ar gyfartaledd. Plant ysgol yw tua 13,000 o'r rhain.
Manylion Cyswllt	Ffoniwch 01286 873717 a gofynnwch am y siop i drefnu ymweliad. I drafod manylion eich ymweliad ymhellach neu i drefnu ymweliad i baratoi, ffoniwch 01286 873706 a gofynnwch am y Swyddog Addysg. Os ydych chi'n poeni am unrhyw beth ar ôl eich ymweliad, neu os cawsoch chi broblemau mewn perthynas â rheolaeth y lleoliad neu iechyd a diogelwch aelodau o'r grŵp, byddwn ni'n hapus i drafod y materion hyn gyda chi.

GWYBODAETH GYFFREDINOL	
Anifeiliad / Anifeiliad yn Baeddu mewn Mannau Cyhoeddus	Rydyn ni'n croesawu cŵn ar y safle, ond nid yn y tai. Rhaid cadw cŵn ar dennyn drwy'r amser. Rydyn ni'n croesawu cŵn tywys gydag ymwelwyr â nam ar eu clyw neu ar eu golwg. Rydyn ni'n disgwyl i berchnogion glirio baw eu cŵn.
Systemau Cyfathrebu	Mae'r Wardeiniaid yn cario radios dwy ffordd.
Hanes Troseddol	Rydyn ni wedi gwneud archwiliad y Gwasanaeth Gwybodaeth Cenedlaethol (NIS) ar bob aelod o staff. Mae'r archwiliadau cydnabyddedig hyn yn arbennig ar gyfer y sector amgueddfeydd ac yn gyfystyr ag archwiliad sylfaenol y CRB. Mae staff yr amgueddfa sy'n dod i gysylltiad rheolaidd a/neu heb oruchwyliaeth â phlant yn cael archwiliadau trylwyr y CRB.
Clirio'r safle mewn argyfwng	Mae trefniadau ar waith i glirio'r safle mewn argyfwng ac mae manau ymgynnull ar gael. Mae holl staff yr amgueddfa'n gyfarwydd â'r trefniadau ac yn eu hymarfer yn gyson. Mewn argyfwng, dilynwch gyfarwyddiadau staff yr Amgueddfa.

<p>Cyfleusterau ar gyfer Ymwelwyr ag Anghenion Arbennig</p>	<p>Mae'r Amgueddfa Lechi'n ceisio darparu ar gyfer ymwelwyr ag anghenion arbennig. Cysylltwch â ni <u>ymlaen llaw</u> i holi pa drefniadau y gallwn ni eu gwneud ar gyfer ymwelwyr ag anghenion arbennig.</p> <p>Rhaid i ysgolion ac arweinwyr grwpiau sicrhau eu bod nhw'n gwneud trefniadau addas i oruchwylio a chynorthwyo disgyblion ag anghenion arbennig.</p> <p>Mae Canllawiau Mynediad ar gael ar ein gwefan www.aocc.ac.uk/alc/canllawiaumynediad neu ffoniwch 01286 873717.</p> <p><u>Namau Corfforol</u></p> <p><u>Mynediad i'r safle</u> Mae modd i bobl mewn cadeiriau olwyn gyrraedd y rhan fwyaf o'r safle heb gymorth ar hyd llwybrau llechi a graean llechi. Ond oherwydd natur yr adeiladau, bydd angen cymorth mewn manau:-</p> <p>Mae <u>traciau trenau</u> ar draws y safle a all achosi anhawster os yw'r ymwelwyr yn gadael y llwybrau swyddogol.</p> <p><u>Llofft batrymau</u>: yn anffodus, rhaid dringo grisiau i fynd i'r llofft batrymau ac felly nid yw'n agored i bobl mewn cadeiriau olwyn ar hyn o bryd.</p> <p><u>Yr Efail</u>: mae'r llwybr ychydig bach yn gul yn yr efail sy'n golygu nad oes modd defnyddio cadeiriau olwyn ar y llwybr arferol. Gofynnwch i aelod o staff eich helpu chi i agor y glwyd i fynd i mewn y ffordd arall.</p> <p><u>Fron Haul – Tai'r Chwarelwyr</u>: rhaid dringo'r llwybr yn y fan yma, felly mae'n bosibl y bydd angen cymorth staff ar bobl ar eu pennau eu hunain mewn cadair olwyn. Mae natur y tai hyn yn golygu ei bod hi'n anodd i'r rhan fwyaf o bobl mewn cadeiriau olwyn fynd i mewn. Holwch aelod o'r staff os cewch chi broblem.</p> <p><u>Nam ar y golwg</u> Mae rhai o'r gwrthrychau mewn cesys gwydr. Mae staff yr amgueddfa'n hapus i adael i'r ymwelwyr gyffwrdd â'r darnau ac esbonio eu pwrpas.</p> <p><u>Nam ar y clyw</u> Mae cyflwyniadau fideo ym mhob rhan o'r amgueddfa. Mae dolenni sain ar gael, a chewch wisgo clustffonau yn y sioe 3D.</p>
<p>Cymorth Cyntaf</p>	<p>Os oes angen Cymorth Cyntaf arnoch chi, cysylltwch ag aelod o staff yr Amgueddfa a fydd yn galw am gymorth.</p>
<p>Teithiau Tywys / Gweithgareddau yng Nghwmni Dehonglydd</p>	<p>Bydd yr Amgueddfa wedi asesu risgiau'r gweithgareddau o dan sylw ac yn rhoi gwybod i chi pa risgiau sydd yna a sut caiff y risgiau yna eu rheoli.</p>

Yswiriant / Atebolrwydd Cyhoeddus	Fel Corff Cyhoeddus a Noddir gan y Cynulliad, nid oes yswiriant masnachol gan yr Amgueddfa. Caiff unrhyw atebolrwydd a brofir ei dalu o gronfeydd yr Amgueddfa ei hun, neu, os nad yw hynny'n ddigon, trwy wneud cais i'r Cynulliad Cenedlaethol.
Plant Coll	<p>Dywedwch wrth y plant i siarad ag un o'r Wardeiniaid neu aelod o staff yr Amgueddfa os ydyn nhw ar goll.</p> <p>Os bydd aelod o'r grŵp yn sylwi bod rhywun ar goll o'r grŵp, dywedwch wrth un o'r Wardeiniaid neu aelod o staff yr Amgueddfa a fydd yn cymryd y camau priodol.</p>
Maint Grwpiau / Goruchwyliaeth	<p>Gwnewch yn siŵr bod rhywun yn goruchwyllo'ch disgyblion drwy'r amser.</p> <p>Rydyn ni'n gofyn eich bod chi'n cadw at y cyfraddau canlynol: Blynyddoedd ysgol 1 i 3 (5 i 8 oed) : 1 oedolyn cyfrifol : 6 phlentyn Blynyddoedd ysgol 4 i 6 (oed 8 i 11) : 1 oedolyn cyfrifol : 10 - 15 plentyn Blwyddyn 7 + (oed Uwchradd 11+) : 1 oedolyn cyfrifol : 15 - 20 plentyn</p> <p>Dyma'r cyfraddau y mae'r DfES yn eu hargymell. Dylai arweinwyr grwpiau asesu'r risgiau ac ystyried lefel ddiogel o oruchwyliaeth ar gyfer eu grŵp.</p>
Anghenion Meddygol	<p>Dylai arweinwyr grwpiau neu ysgolion roi gwybod i staff y Swyddfa Archebu os oes gan unrhyw ddisgybl anghenion penodedig neu anhwylder meddygol penodol. Bydd rhaid i ni ystyried hyn a thrafod trefniadau brys gyda chi.</p> <p>Os yw hi'n ddiogel, byddwn ni'n ceisio cynnwys disgyblion ag anhwylderau penodedig neu ddifrifol yn y gweithgareddau a gynigir.</p>
Offer / Offer Chwarae	<p>Mae'r holl offer yn cael ei archwilio'n gyson i wneud yn siŵr ei fod e'n aros yn 'addas at ei bwrpas'. Rhaid i staff yr ysgol oruchwyllo plant sy'n defnyddio'r offer. Plant o dan 12 oed yn unig gaiff ddefnyddio'r offer chwarae.</p>
Ymddygiad Ymwelwyr	<p>Rhaid i ymwelwyr beidio â :</p> <ul style="list-style-type: none"> • mynd i fannau sydd ar gau i'r cyhoedd • ymddwyn yn afreolus • chyffwrdd â neu ddringo peiriannau sy'n gweithio. <p>Mae'r Amgueddfa'n cadw'r hawl i ofyn i grwpiau neu ymwelwyr sy'n ymddwyn yn wael neu'n afresymol adael y safle.</p> <p>Rhaid i unrhyw grwpiau o fyfyrwyr o dan 16 oed fod dan oruchwyliaeth bob amser. Arweinwyr y grŵp neu'r oedolion sy'n eu goruchwyllo sy'n gyfrifol amdanynt drwy gydol yr ymweliad. Gallwn ni wrthod gadael i grwpiau heb oruchwyliaeth fynd i rai o'r adeiladau.</p>

Map Sgematig	Mae map o'r safle yn y llyfryn Cynllunio'ch Ymweliad. Croeso i chi wneud llungopiau ar gyfer holl arweinwyr y grŵp.
Archwiliadau o Gyfleusterau'r Safle	Mae staff yn archwilio'r cyfleusterau'n gyson ac yn cofnodi eu canfyddiadau.
Adnabod Staff y Safle	Mae holl staff yr Amgueddfa'n gwisgo bathodynau adnabod. Croeso i chi fynd atyn nhw os oes rhywbeth yn eich poeni chi. Byddan nhw'n gallu'ch helpu chi neu eich cyfeirio chi at y lle priodol i gael cymorth.
Traffig	Mae maes parcio i fysics a cheir ar gael ym Mharc Padarn.
Amddiffyn Rhag y Tywydd / Diogelwch yn yr Haul / Dillad	Bydd rhan helaeth o'ch ymweliad yn yr awyr agored, felly cofiwch wisgo dillad ac esgidiau addas.
Cyfleusterau Lles	<p><u>Toiledau</u> Mae toiledau yn y caffi ar gefn y safle, ac ym Mharc Padarn ger maes parcio bysys. Mae'r rhain yn cynnig cyfleusterau i bobl anabl.</p> <p><u>Ystafell Frechdanau</u> Bydd angen i bob ysgol sydd am ddefnyddio'r ystafell frechdanau nodi hynny wrth drefnu eu hymweliad.</p>

ARDALOEDD O RISG MWY

Adeiladau	Yn Fron Haul (tai'r chwarelwyr), tŷ'r Prif Beiriannydd – tân agored weithiau. Fron Haul – drysau isel, grisiau serth, ystafelloedd tywyll.
Peiriannau	Mae'r peiriannau gwreiddiol sy'n cael eu harddangos yn y gweithdai o fewn cyrraedd. Rhybuddiwch y plant i fod yn ofalus.
Graean llechi	Mae graean llechi ar y llawr. Rhybuddiwch y plant i beidio â'u taflu na chwarae gyda nhw.
Yr olwyn ddŵr	Gallwch ddringo 40 o risiau yn yr awyr agored, llwybr gwrthlithro neu ddefnyddio'r lifft.
Maes chwarae	Addas i blant dan 12 oed, gyda matiau rwber.
Trenau'n symud	Bydd traciau ychwanegol yn yr iard ar gyfer trenau bach ar adegau. Mae locomotifau'n defnyddio'r traciau o flaen yr Amgueddfa.

GWYBODAETH BERTHNASOL ARALL

Peryglon posibl	Wrth fynedfa'r maes chwarae mae croesfan wastad (gyda chlwydi awtomatig) sy'n cael ei defnyddio'n gyson gan Reilffordd Llyn Llanberis. Byddwch yn ofalus wrth groesi'r ffordd tua Chwarel Vivian.
Adolygu	Caiff y ddogfen yma a'r wybodaeth gysylltiedig am ddiogelwch ei diweddarau'n gyson.

Mai 2005

AMDDIFFYN PLANT AR SAFLEOEDD AOCC

Mae ein Polisi Amddiffyn Plant llawn ar y Wefan o dan Amdanom Ni/Strategaeth a Pholisi. Darllenwch y darnau isod cyn eich ymweliad.

Cyfrifoldebau Arweinwyr/Athrawon wrth ymweld â'r Amgueddfa

Mae Amgueddfeydd ac Orielau Cenedlaethol Cymru am sicrhau bod plant yn cael eu hamddiffyn rhag niwed yn yr Amgueddfa. Yn ogystal â dyletswyddau'r Amgueddfa, rydyn ni'n gofyn bod arweinwyr/athrawon grwpiau yn cyflawni eu cyfrifoldebau eu hunain.

Yn benodol, bydd yr holl arweinwyr/athrawon yn:

- Sicrhau eu bod nhw'n goruwchwylio'r plant/pobl ifanc ar bob adeg
- Cysylltu ag aelod o staff yn achos damwain er mwyn sicrhau bod Trefn Argyfwng AOCC yn cael ei dilyn
- Cysylltu ag aelod o staff os oes plentyn ar goll er mwyn dilyn trefn yr Amgueddfa.
- Sicrhau nad oes ganddynt, ac nad ydynt yn yfed diodydd meddwol nac yn defnyddio cyffuriau anghyfreithlon nac yn smygu ar dir yr Amgueddfa
- Peidio â cham-drin unrhyw blentyn/person ifanc ar lafar nac yn gorfforol
- Sicrhau bod gennyh yswiriant digonol ar gyfer y grŵp a'r arweinydd
- Dweud wrth y grŵp sut i ymddwyn yn Amgueddfeydd ac Orielau Cenedlaethol Cymru
- Dilyn Rhagofalon Tân AOCC

Hoffem atgoffa arweinwyr/athrawon mai nhw sy'n bennaf gyfrifol am les y plant sydd yn eu gofal bob amser.

Byddwn ni'n rhoi gwybod i'r arweinydd/athro cyfrifol am unrhyw bryderon (heblaw mewn achosion lle'r person hwn sy'n achosi pryder i ni) ac yn cyfeirio'r mater at yr ysgol/sefydliad wedyn.

Caiff pryderon am ymddygiad yr arweinydd/athro eu cyfeirio'n syth at yr ysgol/sefydliad ac efallai at yr heddlu hefyd.

Ymddygiad grwpiau yn yr Amgueddfa

Mae'r Amgueddfa am i'w holl ymwelwyr fwynhau eu hamser gyda ni. Felly rydyn ni'n disgwyl i bob ymwelydd ymddwyn yn gwrtais, ac yn dangos parch at eraill ac at eiddo'r Amgueddfa ar bob adeg wrth ymweld â'r Amgueddfa.

Felly ni ddylai arweinwyr grwpiau adael i neb yn y grŵp:

- Ymddwyn mewn ffordd fygythiol, ymosodol neu dreisgar
- Bwlio (ar lafar neu'n gorfforol)
- Gwneud unrhyw sylwadau rhywiol, hiliol neu sylwadau difriol eraill ar unrhyw berson neu grŵp arall
- Difrodi eiddo neu arddangosfeydd yr Amgueddfa
- Gadael sbwriel ar dir yr Amgueddfa
- Bwydo, cyffwrdd, dychryn neu frifo'r anifeiliaid
- Mynd i rannau o'r Amgueddfa sydd wedi eu cau â chortyn
- Defnyddio iaith anwedus
- **Smygu**
- **Yfed alcohol y tu hwnt i'r mannau sydd wedi 'u clustnodi (h.y. y bwyty a'r mannau pinic) neu ddefnyddio cyffuriau anghyfreithlon**
- **Bwyta ac yfed heblaw yn y caffis, y bwyty a'r llefydd eraill sydd wedi eu clustnodi i ysgolion fwyta**
- **Defnyddio ffôn symudol yn yr orielau**

Os na fyddwch chi'n cadw at y gofynion hyn, mae'r Amgueddfa'n cadw'r hawl i wrthod derbyn grŵp a/neu i ofyn i'r grŵp adael yn safle.